

Selvitys Lykynlammen hiihtomajan ympäristöstä
vuonna 2022 kerätyistä perhosista

Ali Karhu

2023

Menetelmät

Perhoset on kerätty Lykynlammen hiihtomajan ympäristöstä. Ympäristö on kuivaa mäntykangasta. Aineisto on kerätty yhdellä valorysällä, jossa oli 160 watin sekavalolamppu, 12.5.–21.10.2022 välisenä aikana. Pyydys koettiin viikon välein. Pyydys oli pakastinrysä. Materiaali oli ehjää ja kuivaa.

Kuva 1. Pakastinrysä käytössä. Kuva Jari Leinonen.

Tulokset

Perhosissa oli yhteensä 230 eri lajia ja 6800 yksilöä. Lajeja oli kuusi vähemmän kuin edellisenä kesänä, mutta yksilöitä lähes puolet (3300) enemmän kuin vuonna 2021. Yksilömäärä kyseiselle pyydykselle näillä leveysasteilla on huomattava. Lajeissa oli kaksi juuriperhoslajia (ei nykyisin lasketa suurperhosiin), neljä kehrääjää, vain yksi kiitäjä, kolme sirppisiipistä, satakolme mittaria, kahdeksan nirkkoa, kaksi villakasta, kolme venhokasta, viisitoista siilikästä ja kahdeksankymmentäyhdeksän lajia yökkösiä.

Edellisen vuoden tapaan eniten oli mustikkamittaria (*Eulithis populata*), yli tuhat yksilöä. Syysvarpumittaria (*Dysstroma citratum*) oli noin kahdeksansataa yksilöä. Molemmat lajit ovat runsaita Lykynlammen tapaisissa ympäristöissä, missä aluskasvillisuudessa on mustikkaa. Tänne vasta äskettäin runsastunutta havununnaa (*Lymantria monacha*) oli yli viisisataa yksilöä. Nunnissa oli vain yksi naaras. Laji on pahimpia metsätuholaisia Keski-Euroopassa, ja sen toukka syö myös lehtipuiden lehtiä.

Harvinaisemmista lajeista oli erikseen myöhemmin mainittujen lisäksi vähälukuisia, paikallisia lajeja pikkuritariyökkönen (*Catocala pacta*) ja peräti kuusitoista koruyökköstä (*Elaphria venustula*). Meillä päin sinällään tavallista, silmälläpidettävää (NT) mesimaayökköstä (*Chersotis cuprea*) oli neljä yksilöä. Materiaalissa oli myös pilkkuharmomittarin (*Aethalura punctulata*) hyvin harvinainen kakkospolvi.

Kuva 2. Nastakehrääjä.

Nastakehrääjä (*Aglia tau*), yksi yksilö. Laji on melko tavallinen, mutta siihen törmää silti harvoin. Laji lentää keväällä, koiras päivällä, ja se näyttää lennossa aivan isolta hopeatäplältä. Isokokoinen naaras (kuvassa) lentää taas iltahämärässä ja yöllä, se on hieman vaaleampi kuin koiras. Toukka elää koivulla ja muilla lehtipuilla.

Kuva 3. Nelikumittari.

Nelikuumittari (*Selenia tetralunaria*), kaksi yksilöä. Laji on jokseenkin yleinen, mutta vähälukuinen. Sillä esiintyy harvinaisena toista sukupolvea (kuvassa), joka eroaa ykköspolvesta ulkonäöltään tasaisemmillä siivenkärjillä, ja pienemmällä koolla. Toukka elää lehtipuilla.

Kuva 4. Sulkamittari.

Sulkamittari (*Phigalia pilosaria*), yksi yksilö. Tavattiin ensi kerran maakunnasta 2000-luvun alussa. On edelleen harvinainen, ei vuosittain tavattava laji. Naaraalla ei ole siipiä. Toukka elää tammella ja muilla lehtipuilla.

Kuva 5. Ruskamittari.

Ruskamittari (*Agriopsis aurantiaria*), yksi yksilö. Laji on yleinen Etelä-Suomessa, mutta maakunnasta laji oli tavattu vain yksittäisiä kertoja ennen vuotta 2021, jolloin sitä oli muutama yksilö Liperissä ja Tohmajärvellä. Laji vaikuttaisi olevan leviämässä maakuntaan. Naaras on siivetön. Toukka elää tammella ja muilla lehtipuilla.

Kuva 6. Noitanirkko.

Noitanirkko (*Stauropus fagi*), yksi yksilö. Laji on jokseenkin harvinainen. Maakunnasta oli muutama havainto ennen vuotta 2005, jonka jälkeen laji on hiljalleen runsastunut. Se on silti hyvin vähälukuinen. Toukka on hyvin erikoisen näköinen, kuin sudenkorennon toukka. Se elää koivulla ja muilla lehtipuilla.

Kuva 7. Oliivikiilttoyökkönen.

Oliivikiilttoyökkönen (*Deltote bankiana*), neljä yksilöä. Aiemmin eteläinen laji, joka on tavattu maakunnasta ensi kerran vuonna 2004. On täällä edelleen harvinainen. Toukka elää heinillä.

Kirjallisuus

Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M.: Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 2014.

Liite 1. Lykynlammelta havaitut perhoset (yksilöä).

syysjuuriperhonen	<i>Gazoryctra ganna</i>	4
saniaisperhonen	<i>Korscheltellus fusconebulosus</i>	84
hallakehrääjä	<i>Poecilocampa populi</i>	75
heinähukka	<i>Macrothylacia rubi</i>	63
mustikkakehrääjä	<i>Phyllodesma ilicifolium</i>	1
nastakehrääjä	<i>Aglia tau</i>	1
poppelikiittäjä	<i>Laothoe populi</i>	2
vadelmavillaselkä	<i>Thyatira batis</i>	3
pikkuvillaselkä	<i>Ochropacha duplaris</i>	1
nyhäsirppiisiipi	<i>Falcaria lacertinaria</i>	4
isomittari	<i>Geometra papilionaria</i>	9
mustikkalehtomittari	<i>Jodis putata</i>	31
kanervamittari	<i>Chlorissa viridata</i>	1
koivuvyömittari	<i>Cyclophora albipunctata</i>	6
pohjansuolaheinämittari	<i>Timandra griseata</i>	1
etelänsuolaheinämittari	<i>Timandra comai</i>	2
viirulehtimittari	<i>Scopula immorata</i>	7
harmolehtimittari	<i>Scopula incanata</i>	2
mustikkalehtimittari	<i>Scopula ternata</i>	42
maitolehtimittari	<i>Scopula floslactata</i>	16
olkikulmumittari	<i>Idaea sylvestraria</i>	1
tupsukulmumittari	<i>Idaea biselata</i>	19
varjokulmumittari	<i>Idaea dimidiata</i>	1
vaaleakulmumittari	<i>Idaea pallidata</i>	8
kaarikulmumittari	<i>Idaea straminata</i>	3
pihamittari	<i>Scotopteryx chenopodiata</i>	16
juovakenttämittari	<i>Xanthorhoe quadrifasiata</i>	1
laikkukenttämittari	<i>Xanthorhoe fluctuata</i>	1
mäkikenttämittari	<i>Xanthorhoe montanata</i>	3
kirjokenttämittari	<i>Xanthorhoe spadicearia</i>	3
ruostekenttämittari	<i>Xanthorhoe ferrugata</i>	7
harmoraanumittari	<i>Epirrhoe alternata</i>	26
vattumittari	<i>Mesoleuca albicillata</i>	1
malvamittari	<i>Larentia clavaria</i>	1
horsmamittari	<i>Ecliptopera silaceata</i>	2
puistomittari	<i>Eulithis prunata</i>	2
elomittari	<i>Eulithis testata</i>	43
mustikkamittari	<i>Eulithis populata</i>	1145
syysvarpumittari	<i>Dysstroma citratum</i>	774
kesävarpumittari	<i>Dysstroma truncatum</i>	2
laikkuvarpumittari	<i>Dysstroma latefasciatum</i>	14
vihervarpumittari	<i>Chloroclysta miata</i>	34
kaksivärimittari	<i>Plemyria rubiginata</i>	75
mäntyneulasmittari	<i>Pennithera firmata</i>	236
kuusineulasmittari	<i>Thera variata</i>	1

havuneulasmittari	<i>Thera obeliscata</i>	1
katajamittari	<i>Thera juniperata</i>	21
varpukudosmittari	<i>Hydriomena furcata</i>	1
pajukudosmittari	<i>Hydriomena ruberata</i>	2
hallamittari	<i>Operophtera brumata</i>	27
lumimittari	<i>Operophtera fagata</i>	51
tunturimittari	<i>Epirrita autumnata</i>	239
täplänauhamittari	<i>Mesotype didymata</i>	16
tasanauhamittari	<i>Mesotype parallelolineata</i>	1
ailakkimittari	<i>Perizoma affinitatum</i>	4
pillikemittari	<i>Perizoma alchemillatum</i>	1
ahonauhamittari	<i>Perizoma blandiatum</i>	1
laukkumittari	<i>Perizoma albulatum</i>	2
ruskonauhamittari	<i>Martania taeniata</i>	8
raitapikkumittari	<i>Eupithecia tenuiata</i>	2
vaahterapikkumittari	<i>Eupithecia inturbata</i>	5
maitikkapikkumittari	<i>Eupithecia plumbeolata</i>	7
vyöpikkumittari	<i>Eupithecia intricata</i>	8
harmopikkumittari	<i>Eupithecia satyrata</i>	30
kulmapikkumittari	<i>Eupithecia vulgata</i>	15
kellopikkumittari	<i>Eupithecia denotata</i>	1
mattapikkumittari	<i>Eupithecia subfuscata</i>	4
kärsämöpikkumittari	<i>Eupithecia icterata</i>	3
mäntypikkumittari	<i>Eupithecia indigata</i>	2
katajapikkumittari	<i>Eupithecia pusillata</i>	152
neulaspikkumittari	<i>Eupithecia tantillaria</i>	1
kääpiömittari	<i>Gymnoscelis rufifasciata</i>	8
mustikkavähämittari	<i>Pasiphila debiliata</i>	1
iso-okamittari	<i>Aplocera praeformata</i>	3
haapamittari	<i>Trichopteryx carpinata</i>	3
reunustäplämittari	<i>Lomaspilis marginata</i>	9
täplätuomimittari	<i>Lomographa bimaculata</i>	1
leppävalkomittari	<i>Cabera pusaria</i>	8
pajuvalkomittari	<i>Cabera exanthemata</i>	11
koivulovimittari	<i>Ennomos autumnarius</i>	7
kakskuumittari	<i>Selenia dentaria</i>	7
nelikuumittari	<i>Selenia tetralunaria</i>	2
hammasmittari	<i>Odontopera bidentata</i>	4
petomittari	<i>Crocallis elinguaris</i>	2
keltamittari	<i>Opisthograptis luteolata</i>	1
ruostemittari	<i>Plagodis pulveraria</i>	7
pisamamittari	<i>Cepphis advenaria</i>	4
pajukäärömittari	<i>Epione repandaria</i>	23
haapakäärömittari	<i>Epione vespertaria</i>	27
kehrääjämittari	<i>Colotois pennaria</i>	2
havumittari	<i>Hylaea fasciaria</i>	2
ruskokaarimittari	<i>Macaria notata</i>	11

mäntykaarimittari	<i>Macaria liturata</i>	8
viitamittari	<i>Macaria brunneata</i>	57
ruutumittari	<i>Chiasmia clathrata</i>	39
liitumittari	<i>Siona lineata</i>	1
isorengasmittari	<i>Gnophos obfuscatus</i>	19
hammasrengasmittari	<i>Charissa obscurata</i>	3
metsämittari	<i>Ematurga atomaria</i>	2
luumumittari	<i>Angerona prunaria</i>	14
mäntymittari	<i>Bupalus piniarius</i>	12
suomittari	<i>Arichanna melanaria</i>	1
aaltoharmomittari	<i>Alcis repandatus</i>	13
jättiharmomittari	<i>Hypomecis roboraria</i>	2
rengasharmomittari	<i>Hypomecis punctinalis</i>	3
keväharmomittari	<i>Cleora cinctaria</i>	12
laikkuharmomittari	<i>Paradarisa consonaria</i>	5
pilkkuharmomittari	<i>Aethalura punctulata</i>	7
täpläharmomittari	<i>Ectropis crepuscularia</i>	31
käherämittari	<i>Lycia hirtaria</i>	6
sulkamittari	<i>Phigalia pilosaria</i>	1
ruskamittari	<i>Agriopsis aurantiaria</i>	1
pakkasmittari	<i>Erannis defoliaria</i>	20
pikkupystyperä	<i>Clostera pigra</i>	10
pajunirkko	<i>Notodonta ziczac</i>	1
nyhäsiipi	<i>Ptilodon capucinus</i>	17
huhtinirkko	<i>Odontosia sieversii</i>	1
koivuposliinikas	<i>Pheosia gnoma</i>	2
haapaposliinikas	<i>Pheosia tremula</i>	2
härkääpää	<i>Phalera bucephala</i>	2
noitanirkko	<i>Stauropus fagi</i>	1
täplätupsukas	<i>Orgyia antiqua</i>	3
havununna	<i>Lymantria monacha</i>	541
rämevenhokas	<i>Nola aerugula</i>	80
pajulaahusvenhokas	<i>Nycteola degenerana</i>	41
koivuvenhokas	<i>Pseudoips prasinanus</i>	1
pyörösiipi	<i>Thumatha senex</i>	1
ruususiipi	<i>Miltochrista miniata</i>	16
koisasiipi	<i>Cybosia mesomella</i>	11
tuhkapistesiipi	<i>Pelosia muscerda</i>	3
tuhkakeltasiipi	<i>Eilema griseolum</i>	1
pikkukeltasiipi	<i>Eilema lutarellum</i>	39
lyijykeltasiipi	<i>Eilema complanum</i>	9
nahkakeltasiipi	<i>Eilema depressum</i>	4
harmokeltasiipi	<i>Eilema lurideolum</i>	142
nummisiilikäs	<i>Coscinia cribraria</i>	1
karhusiilikäs	<i>Diacrisia sannio</i>	24
hukkasiilikäs	<i>Diaphora mendica</i>	33
tiikerisiilikäs	<i>Spilosoma lubricipedum</i>	11

ilvessiilikäs	<i>Spilarctia lutea</i>	6
ruostesiipi	<i>Phragmatobia fuliginosa</i>	2
viirukärsäyökkönen	<i>Herminia tarsipennalis</i>	4
kasteyökkönen	<i>Polypogon tentacularius</i>	2
hapsiyökkönen	<i>Pechipogo strigilata</i>	1
puroyökkönen	<i>Rivula sericealis</i>	8
koiyökkönen	<i>Hypenodes humidalis</i>	3
koisayökkönen	<i>Schrankia costaestrigalis</i>	4
isonokkayökkönen	<i>Hypena proboscidalis</i>	9
lähdeyökkönen	<i>Hypena crassalis</i>	4
sieniyökkönen	<i>Parascotia fuliginaria</i>	4
siniritariyökkönen	<i>Catocala fraxini</i>	92
pikkuritariyökkönen	<i>Catocala pacta</i>	1
sirppiyökkönen	<i>Laspeyria flexula</i>	3
viitayökkönen	<i>Colobochoyla salicalis</i>	3
hakasvirnayökkönen	<i>Lygephila pastinum</i>	1
liuskayökkönen	<i>Scoliopteryx libatrix</i>	1
vyökiiltoyökkönen	<i>Deltote pygarga</i>	15
oliivikiiltoyökkönen	<i>Deltote bankiana</i>	4
kirjosuomuyökkönen	<i>Abrostola tripartita</i>	1
poikkimessinkiyökkönen	<i>Diachrysia stenochrysis</i>	3
gammayökkönen	<i>Autographa gamma</i>	1
kirjovaskiyökkönen	<i>Autographa pulchrina</i>	6
loimuvaskiyökkönen	<i>Autographa buraetica</i>	1
laikkupronssiyökkönen	<i>Autographa bractea</i>	1
idänpronssiyökkönen	<i>Autographa excelsa</i>	3
kysymysmerkkiyökkönen	<i>Syngrapha interrogationis</i>	65
pähkinäyökkönen	<i>Colocasia coryli</i>	3
tuomiyökkönen	<i>Acronicta strigosa</i>	1
silmäiltayökkönen	<i>Acronicta auricoma</i>	3
pilkkuiltayökkönen	<i>Acronicta rumicis</i>	5
suruyökkönen	<i>Amphipyra perflua</i>	11
lattayökkönen	<i>Amphipyra tragopoginis</i>	3
orapihlajayökkönen	<i>Allophytes oxyacanthae</i>	40
koruyökkönen	<i>Elaphria venustula</i>	16
ruskosänkiyökkönen	<i>Hoplodrina blanda</i>	1
kätköyökkönen	<i>Hydrillula pallustris</i>	63
varjoyökkönen	<i>Rusina ferruginea</i>	32
usvayökkönen	<i>Parastichtis suspecta</i>	23
kulmayökkönen	<i>Enargia paleacea</i>	166
keltapetoyökkönen	<i>Cosmia trapezina</i>	229
huppukeltayökkönen	<i>Xanthia togata</i>	31
vaaleakeltayökkönen	<i>Cirrhia icteritia</i>	4
keltämäkiyökkönen	<i>Sunira circellaris</i>	2
puolukkapiiloyökkönen	<i>Conistra vaccinii</i>	121
ruskopuuyökkönen	<i>Lithophane socia</i>	1
tummapuuyökkönen	<i>Lithophane consocia</i>	9

vaippayökkönen	<i>Xylena solidaginis</i>	84
ruskohirsiyökkönen	<i>Xylena vetusta</i>	1
syysruskoyökkönen	<i>Mniotype satura</i>	65
isolahoyökkönen	<i>Apamea monoglypha</i>	1
kahtaisuuriyökkönen	<i>Apamea remissa</i>	1
lehtujuuriyökkönen	<i>Apamea illyria</i>	1
hentojuuriyökkönen	<i>Apamea scolopacina</i>	1
rantajuuriyökkönen	<i>Lateroligia ophiogramma</i>	2
kaunosekoyökkönen	<i>Amphipoea oculatea</i>	63
kalvassekoyökkönen	<i>Amphipoea fucosa</i>	80
suosekoyökkönen	<i>Amphipoea lucens</i>	1
varsiyökkönen	<i>Hydraecia micacea</i>	10
takiaisyökkönen	<i>Gortyna flavago</i>	2
karveyökkönen	<i>Crypsedra gemmea</i>	1
mustaluhtayökkönen	<i>Celaena haworthii</i>	2
ruskoluhtayökkönen	<i>Helotropha leucostigma</i>	1
villahämy-yökkönen	<i>Denticucullus pygminus</i>	45
liinahämy-yökkönen	<i>Photodes fluxa</i>	6
herttakangasyökkönen	<i>Coranarta cordigera</i>	1
pensastarhayökkönen	<i>Lacanobia thalassina</i>	1
kirjotarhayökkönen	<i>Lacanobia contigua</i>	1
tuhkatarhayökkönen	<i>Papestra biren</i>	1
punakehnyökkönen	<i>Polia bombycina</i>	11
kulmaolkiyökkönen	<i>Mythimna conigera</i>	2
sameaolkiyökkönen	<i>Mythimna impura</i>	1
juomuolkiyökkönen	<i>Leucania comma</i>	1
mustaeloyökkönen	<i>Tholera cespitis</i>	17
verkkoeloyökkönen	<i>Tholera decimalis</i>	8
niitty-yökkönen	<i>Cerapteryx graminis</i>	8
mänty-yökkönen	<i>Panolis flammea</i>	1
isoraitayökkönen	<i>Orthosia incerta</i>	1
tunnusraityökkönen	<i>Orthosia gothica</i>	52
sinerväraitayökkönen	<i>Orthosia opima</i>	12
suvirusoyökkönen	<i>Diarsia mendica</i>	19
elorusoyökkönen	<i>Diarsia dahlii</i>	192
tummarusoyökkönen	<i>Diarsia brunnea</i>	6
isomorsiusyökkönen	<i>Noctua pronuba</i>	1
kanervamaayökkönen	<i>Lycophotia porphyrea</i>	4
mesimaayökkönen	<i>Chersotis cuprea</i>	4
isomaayökkönen	<i>Eurois occultus</i>	17
pilkkuruuniyökkönen	<i>Xestia baja</i>	107
sinikevätyökkönen	<i>Cerastis rubricosa</i>	12
sammalmaayökkönen	<i>Anaplectoides prasinus</i>	1
kehnamaayökkönen	<i>Protolampra sobrina</i>	164